GRAU DE COHESIÓ SOCIAL A CA N'ANGLADA I LA SEVA IMATGE ALS DIARIS: ESTUDI COMPARATIU ENTRE 1999 I 2019

01 INTRODUCCIÓ

L'any 1999 es van produir greus enfrontaments violents entre joves de nacionalitat espanyola i joves de nacionalitat marroquina del barri de Ca n'Anglada a Terrassa els quals van tenir gran força mediàtica.

Considero important analitzar quina és la situació del barri vint anys després, posant en qüestió el grau de cohesió social en aquest. El meu objectiu és indagar si el grau de cohesió social va ser significatiu per l'esclat dels incidents de 1999 i si ha variat en el temps.

D'altra banda el fet va ser catalogat socialment com "agressió racista". Però, va ser realment el racisme el que va comportar l'esclat de la violència? Quin paper van jugar els mitjans de comunicació (concretament els diaris) en aquesta categorització i en l'opinió pública sobre el barri?

02 MARC TEÒRIC I ANALÍTIC

En sociologia els orígens del concepte 'cohesió social' apareixen cap a finals del segle XIX en les obres d'Émile Durkheim. Pel sociòleg, la cohesió social és un tipus de vincle que uneix als homes i permet la formació d'agregats socials (Barba, 2011; 71).

Dins les aproximacions sociològiques al concepte es distingeixen dues perspectives:

- **Funcionalista:** Se centra en l'estudi del funcionament dels sistemes socials. Al parer de Parsons, només es pot afirmar que un individu està socialment integrat si internalitza les normes i valors que regulen la seva acció en congruència a la posició social ocupada. (Mora, 2015; 20).
- **Conflictivista:** Posa major èmfasi en l'estudi de l'acció dels individus. Defensen que l'existència de cohesió social no necessàriament implica la inexistència de conflictes. (Solé et al, 2011; 11).

Metodologia

Per analitzar el paper dels diaris per categoritzar l'agressió com a racista s'utilitzarà un mètode comparatiu de les notícies de 1999 i 2019.

Per tal de portar a terme l'anàlisi de la cohesió social del barri, es farà una aproximació quantitativa i objectiva seguint la línia metodològica que proposa Jenson (2010) de tres dimensions sobre la cohesió social: la política, l'econòmica i la cultural.

03 CONTEXTUALITZACIÓ

El barri de Ca n'Anglada va començar a créixer a partir dels anys cinquanta a causa de l'arribada massiva de persones procedents del Sud d'Espanya.

A partir de mitjans de la dècada dels noranta, Ca n'Anglada atrau un nou corrent de persones nouvingudes, procedents sobretot del Magreb i de països hispanoamericans.

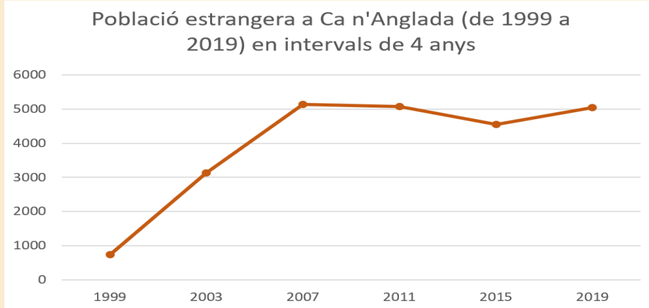

La població estrangera al barri ha incrementat de 1999 (740 estrangers) a 2019 (5043 estrangers). La pujada no ha estat lineal, ja que en època de crisi, la població estrangera al barri va baixar en número i en acabar aquest període de recessió va tornar a incrementar.

A 1999 la població estrangera al barri representava el 6,4% del total.

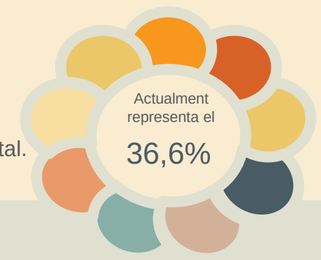

04 EL BARRI ALS DIARIS

1999:

- Només es va donar veu a les actituds de rebuig.
- Van generalitzar les actituds racistes a tot el barri.
- Fan una distinció entre el perfil dels agents del conflicte, diferenciant 'magrebins' i 'veïns' com si els dos termes no fossin compatibles entre si.

2019:

- Parlen d'un barri estigmatitzat.
- Fan èmfasi en aquelles qüestions més positives del barri.

BARRI ESTIGMATITZAT

05 RESULTATS

Dimensió política

S'analitza la confiança política a partir de la participació política en les eleccions municipals de 1999 a 2019.

Participació política en les eleccions municipals a Ca n'Anglada, comparat amb Terrassa i la població estrangera al barri

		Participació política	
Any	Estrangers al barri	Ca n'Anglada	Terrassa
1999	740	51% aprox.	48,5%
2003	3124	54,9%	54,4%
2007	5134	45,29%	44,29%
2011	5067	48,6%	48,7%
2015	4555	51%	54,6%
2019	5043	51%	61,3%

- A les eleccions de 1999, 2003 i 2007, podem observar que la participació política del barri era lleugerament major a la del conjunt de la ciutat de Terrassa, mentre que aquesta tendència comença a desaparèixer en eleccions posteriors.
- La participació política al barri és força lineal i no presenta variacions significatives vers el nombre d'estrangers al barri (cal tenir en compte que potser gran part dels nouvinguts no tenen dret a vot).

Dimensió econòmica

Es relaciona el PIB per càpita de Catalunya i la taxa d'atur a Terrassa amb l'índex delictiu de Ca n'Anglada i el Centre, seguint la teoria de Ruiz-Funes (1953), qui afirma que les crisis econòmiques i en general tot fenomen de crisi, tenen una obligada ressonància en la marxa de la criminalitat.

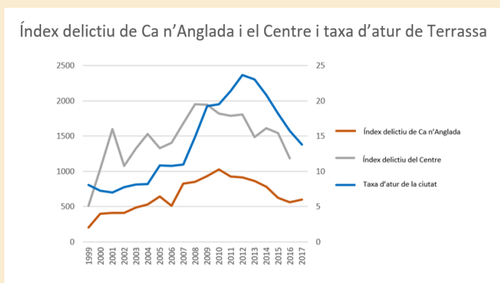

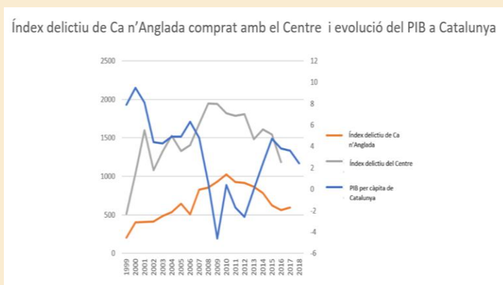

- En la mesura que la taxa d'atur puja (especialment durant la crisi econòmica), també ho fan els casos delictius als barris.
- En la mesura que baixa el PIB, generalment pugen els casos delictius de Ca n'Anglada i el Centre, i com més alt és el PIB, més baixos els casos delictius.

Dimensió cultural

S'observa la diferència del teixit associatiu del barri entre 1999 i 2019.

- El nombre d'associacions en vint anys ha disminuït de manera significativa (de 83 a 38).
- Només dues de les onze categories ha augmentat en número: la d'esport, oci i temps lliure i la sectorial poblacional/sexe i família.

06 CONCLUSIONS

El veïnatge es va haver d'habituar a conviure amb una cultura diferent, amb costums diferents, fet que va introduir un conflicte latent entre els habitants del barri. El juliol de 1999, el conflicte va esclatar tenint fortes conseqüències i, amb la contribució dels diaris, el barri va ser estigmatitzat i definit com a racista.

L'anàlisi de resultats de les dades exposades sobre la cohesió social a Ca n'Anglada no exposa evidencies significatives de què el grau de cohesió social al barri incités al conflicte de 1999, si més no, en sentit objectiu, però sí que mostren una imatge general d'aquesta.

Es proposa una nova línia d'investigació per analitzar el grau de cohesió social en sentit més subjectiu i la influència d'aquesta en la conflictivitat del barri.

Referències

BARBA, C. (2011). Revisión teórica del concepto de cohesión social: hacia una perspectiva normativa para América Latina. Consejo Latinoamericano de las ciencias sociales.
MORA, M. (2015). Cohesión social: balance conceptual y propuesta teórico metodológica. Consejo Nacional de Evaluación de la Política de Desarrollo Social
JENSON, J. (2010). Defining and Measuring Social Cohesion. London: Commonwealth Secretarian and United Nations Research Institute of Social Development.
SOLÉ, C., SORDÉ, T., SERRADELL, O., ALCALDE, R. (2011). Cohesión social e inmigración: aportaciones científicas y discursos politicos, Revista Internacional de Sociología.
RUIZ-FUNES, M. (1953). Las crisis económicas y la delincuencia. Revista Mexicana de Sociología Vol. 15, No. 3, pp. 391-397.

Autora: Marina Lázaro Serrano
Tutor: Salvador Cardús i Ros

Grau de Sociologia

UAB Universitat Autònoma de Barcelona